

Posudek oponenta bakalářské práce

Autor, název, místo, rok, rozsah práce, vedoucí práce:

Veronika PERNICOVÁ, *Beletristický obraz Polyxeny z Lobkovic od 19. století do současnosti v kontextu české historiografie*. Praha, Pedagogická fakulta UK, 2024, 81 stran, vedoucí: prof. PhDr. Jiří Mikulec, CSc.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.	ano			
Metody využití autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.	ano			
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .	ano			
Struktura práce je vyvážená a logická.	ano			
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .	ano			
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .	ano			
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .	ano			
Autor správně cituje .		ano (viz níže)		
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).	ano			

Celkové hodnocení (slovně)

Bakalářská práce V. Pernicové si klade za cíl „seznámit čtenáře s vyobrazením osobnosti Polyxeny z Lobkovic v krásné literatuře od 19. století do současnosti a přispět tak k poznání stop, které v ní tato významná šlechtična zanechala“ (s. 9), což současně představuje zajímavou informaci o tom, zda a jakým způsobem jsou mimo odbornou veřejnost reflektovány práce profesionálních historiků. Bakalářská práce má jasnou a logickou strukturu, autorka nejprve představuje osobnost Polyxeny z Lobkovic právě na základě odborné literatury (s. 11–23) a následně na několika základních tématech

a momentech Polyxenina života předestírá obraz, jaký moderní česká historiografie o této osobnosti nabízí či nabízela (s. 24–32). Po těchto nezbytně rekapitulačních a komparativních pasážích následují kapitoly, v nichž již autorka detailně zkoumá beletristická zpracování postavy Polyxeny z Lobkovic (s. 33–38), postihuje jejich základní témata a žánry (s. 39–45), ale i inspirační zdroje (s. 46–64), a následně – analogicky k zpracování na základě odborné literatury – nabízí podoby Polyxeny z Lobkovic, jak jsou ztvárněny v literatuře beletristické (s. 65–75). Za cenné (a současně překvapivé) je možno označit už zjištění, že se Polyxena „v posledních přibližně sto padesáti letech objevuje ve více než třech desítkách titulů“ (s. 33), přičemž je zajímavé, že v době druhé republiky, nacistické okupace a třetí republiky tato osobnost předmětem zájmu spisovatelů nebyla (snad bych připomněla jen knihu L. Stehlíka „Země zamyšlená“, poprvé vydanou v roce 1947, což ovšem jednak není beletrie a jednak je zde Polyxena zmíněna jen okrajově) – na rozdíl od období 70. a 80. let 20. století (s. 38), což lze ale nejspíše klást do souvislosti se zájmem o předbělohorské období českých dějin či konkrétně o Rožmberky. Velmi cenná jsou pak detailní srovnání konkrétních pasáží z pera různých autorů, která dosvědčují mnohdy nemalou „inspiraci“ dílem J. Janáčka (J. Bauer, Z. Beránková, A. Březinová) nebo využití jiných historiografických prací či dokonce pramenů, ale zejména (v kapitole „Hranice zdravé inspirace“) takové přejímání dříve vydaných beletristických děl, které nese znaky plagiátorství (zejména Z. Beránková, A. Březinová, ale i J. Hanibal). Dosti tristně pak pro historiky vyznívá autorkou provedené sledování toho, jaké odchylky od výsledků historického bádání se nacházejí v beletristických dílech, kde mnohdy jejich autoři či autorky popouštějí uzdu fabulacím a zvláště při líčení Polyxeny jako milenky a katoličky neznají mezí (zvláště Z. Beránková a J. Hanibal) – zatímco její hospodářské aktivity, které jistě nejsou tolik čtenářsky atraktivní, nechávají stranou. Obraz Polyxeny, jak je podán v beletrii, autorka představuje opět na několika základních tématech, záslužně si všímá i různorodého popisu její fyzické podoby a nastiňuje také vývoj a proměnu pohledů na tuto osobnost, zjištěné skutečnosti pak shrnuje v Závěru. K němu nemám zásadní výhrady, snad by podle mě jen bylo vhodné více zdůraznit míru fabulace (která se ovšem nevyhnula ani J. Janáčkově), i když je vhodně připomenuta už výše (na s. 63 autorka konstatuje, že „fabulování až na výjimky neplyne z neznalosti, děj je jimi pozměňován zcela úmyslně“, i když s neznalostí by se dalo nejspíše polemizovat). Kromě toho se však nabízí také otázka (kterou by bylo možno vznést i při obhajobě) ohledně případného vzájemného ovlivnění naopak odborné literatury beletrii (např. „chladná“ Polyxena – u F. Marka a posléze J. Pánka), i když v tomto případě mohly hrát roli i různé tradiční či dobové podmíněné názory (mladé vdovy, rekatolizace). Dalším tématem rozpravy by mohla být také „beletrizace“ historického zpracování (jaká je uplatněna např. v knize „Životice: obraz (po)zapomenuté tragédie“ K. Lednické).

V bakalářské práci V. Pernicové nechybějí všechny obligátní náležitosti v podobě seznamu pramenů (jimiž jsou zejména příslušná beletristická díla, ale i edice některých pramenů) a literatury (plus internetových zdrojů), vyzdvihnout chci především jazykovou a stylistickou úroveň práce, kde jsem až na ojedinělé překlipy nezaznamenala nedostatky, vítám i to, že je v textu zpravidla zachováno použití jednoho času, tj. minulého. Autorka se nevyhnula opakování některých informací, což někdy působí rušivě, ale lze to chápat jako snahu pojmut téma důkladně. Nejvýraznější připomínku ovšem mám k uvádění odkazů a citací z odborné literatury, kde by bylo vhodné více respektovat dobu vydání různých prací a odkazovat pokud možno na práce novější či alespoň i novější (zejména v 2. kapitole, kde citace někdy působí dojmem, že autorka odkazuje na různé zdroje tak, aby je „rovnoměrně“ střídala, což ale není vždy přesné – např. informace uváděné na s. 14–15 s odkazem na J. Pánka jsou již dalšími pracemi nahlíženy jinak, údaj o odjezdu Polyxeny do Vídně v roce 1618 na s. 19 je antikvován novější prací téže autorky, podobně zmínka o předání Pernštejnského paláce synovci na s. 20, u rekatolizačního působení by bylo možné zmínit „hrozbu“ inkvizicí odsouzené babičky Isabelly, kterou starší literatura nebrala v potaz, apod.). V některých případech by bylo vhodnější odkazovat na další zdroje uváděné i ve využívané literatuře (M. Volf, Pavel Skála ze Zhoře, práce o Vysokém Chlumci či Roudnici apod.), ale je jasné, že pro účely bakalářské práce to není rozhodující, i když někdy tak bohužel vznikly ne zcela přesné formulace (např. s. 18–20). Poněkud zamrzí nepřesná citace práce J. Mikulce o rekatolizaci (chybí datum 31. 7. 1627 a podtitul), a vzhledem k pozornosti, jakou autorka oprávněně věnuje práci Josefa Janáčka „Ženy české renesance“, postrádám studii Marie Koldinské zamýšlející se nad různými rovinami Janáčkovy tvorby (Kuděj 2003).

Doporučuji — ~~nedoporučuji~~ k obhajobě

Datum 18. května 2024

Podpis oponenta práce